

VENDIM
Nr. 38, datë 10.6.2025

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Marsida Xhaferllari	anëtare;
Fiona Papajorgji	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare,

me sekretare Belma Lleshi, më datë 10.6.2025 mori në shqyrtim në seancë plenare, mbi bazë të dokumenteve, çështjen nr. 34 (Sh) 2024 të Regjistrit Themeltar, që u përket:

KËRKUESE: SHOQËRIA “ERDA” SHPK, përfaqësuar nga avokat Artan Zeneli, me prokurë.

SUBJEKT I INTERESUAR:

SHOQËRIA “ALB-ITALIA COSTRUZIONI” SHPK, përfaqësuar nga administratori Adrian Prifti.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2023-1328 (173), datë 4.4.2024, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

Dërgimi i çështjes për rigjykim në Gjykatën e Lartë, me tjetër trup gjykues.

BAZA LIGJORE: Nenet 4, 41, 42, 43, 44, 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*); ligji nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE

pasi dëgjo i relatorin e çështjes Sonila Bejtja, mori në shqyrtim parashtrimet me shkrim të kërkuases “Erda” sh.p.k. (*kërkuesja*), e cila ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjektit të interesuar, shoqërisë “Alb-Italia Costruzioni” sh.p.k. (*shoqëria “Alb-Italia”*), që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. “Erda” sh.p.k. është një shoqëri me përgjegjësi të kufizuar, e cila ka objekt veprimtarie shërbime të ruajtjes së sigurisë fizike. Më datë 1.1.2001, kërkuuesja, në cilësinë e ofrueses së shërbimeve, ka nënshkruar një kontratë shërbimi (*kontrata*) me afat 1-vjeçar me shoqërinë “Alb-Italia”, e cila fillimisht ka pasur ortak shtetin shqiptar dhe një shoqëri të së drejtës italiane, në cilësinë e përfutueses së shërbimeve. Palët kanë nënshkruar edhe procesverbalin e marrjes në dorëzim të mjediseve për ruajtje. Më datë 1.1.2002, palët kanë rinovuar kontratën për një periudhë të mëtejshme 1-vjeçare, me të njëjtat kushte. Sipas kontratës, kërkuuesja merrte përsipër të ruante territorin e shoqërisë “Alb-Italia”, ndërsa kjo e fundit detyrohej të paguante shpenzimet për ruajtjen e objekteve, të cilat konsistonin në pagën mujore të 6 rojeve, në një vlerë totale prej 90.000 lekësh. Sipas kontratës, shoqëria “Alb-Italia” do ta bënte pagesën për shërbimet më datë 10 të çdo muaji, ndërsa parashikohej një kamatë prej 2% të shumës së papaguar për çdo ditë vonese. Duke

pretenduar se shoqëria “Alb-Italia” nuk i kishte përmbushur detyrimet kontraktore kërkujesja i është drejtuar gjykatës me padi me objekt detyrimin e saj për të paguar detyrimin sipas kontratës, përfshirë kamatëvonesat.

2. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 3331, datë 16.7.2003 (*vendimi nr. 3331/2003*), ka vendosur pranimin e kërkesëpadisë dhe detyrimin e shoqërisë “Alb-Italia” t’i paguajë kërkujeses shumën 24.814.800 lekë, të përbërë nga pagat e punonjësve në shumën 2.160.000 lekë dhe kamatëvonesat në shumën 22.654.800 lekë. Gjatë gjykimit të çështjes në gjykatën e shkallës së parë ka rezultuar se pala e paditur, shoqëria “Alb-Italia”, ka qenë në mungesë. Ky vendim ka marrë formë të prerë për shkak se ndaj tij nuk është paraqitur ankim. Referuar parashtrimeve dhe prapësimeve të palëve të paraqitura në gjykimin kushtetues, detyrimi financiar sipas këtij vendimi është ekzekutuar tërësisht nëpërmjet shërbimit përmbarimor gjyqësor, ndërkohë që në dosjen gjyqësore të administruar për qëllime të këtij gjykimi, nuk gjendet urdhri i ekzekutimit i lëshuar nga gjykata.

3. Pas rreth 5 vjetësh nga vendimi i gjykatës së shkallës së parë, me pretendimin se nuk ka pasur dijeni për zhvillimin e atij gjykimi dhe as për vendimin e asaj gjykate, subjekti i interesuar, shoqëria “Alb-Italia” i është drejtuar gjykatës me kërkesë për rivendosjen në afat të së drejtës së ankimit kundër atij vendimi. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin e datës 9.10.2008, ka vendosur pushimin e gjykimit për shkak të heqjes dorë nga kërkesa. Në vijim, më datë 19.6.2009, shoqëria “Alb-Italia” ka riparaqitur kërkesë për rivendosjen në afat dhe Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 342 akti, datë 5.10.2009, ka vendosur rrëzimin e saj. Mbi ankimin e këtij subjekti, Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 382, datë 16.7.2010 (*vendimi nr. 382/2010*), ka vendosur ndryshimin e vendimit të gjykatës së shkallës së parë, duke rivendosur në afat shoqërinë “Alb-Italia” për t’u ankuar ndaj vendimit nr. 3331/2003, me arsyetimin se ajo palë nuk ka pasur dijeni për procesin gjyqësor të zhvilluar kundër saj për shkak të pavlefshmërisë së njoftimeve. Ky vendim është lënë në fuqi me vendimin nr. 116, datë 3.4.2014 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë (*vendimi nr. 116/2014*).

4. Pas rivendosjes në afat, shoqëria “Alb-Italia” ka paraqitur ankim kundër vendimit nr. 3331/2003, ku ka ngritur pretendime si në drejtim të padijenisë për zhvillimin e procesit gjyqësor në gjykatën e shkallës së parë, ashtu edhe në drejtim të themelit të mosmarrëveshjes, duke argumentuar se ajo gjykatë nuk ka shqyrtuar vlefshmërinë e veprimeve juridike edhe pse kontratat e lidhura mes palëve ndërgjyqëse janë nënshkruar nga një person që nuk ka pasur të drejtë të përfaqësonte shoqërinë dhe, rrjedhimisht, asaj nuk i lind asnjë detyrim prej tyre. Gjithashtu, ajo ka kërkuar nga gjykata e apelit kthimin e çështjes për rigjykim në gjykatën e shkallës së parë.

5. Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 113, datë 22.1.2016 ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 3331/2003 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë. Ajo gjykatë nuk ka pranuar kërkesën e shoqërisë “Alb-Italia” për kthimin e çështjes për rigjykim në gjykatën e shkallës së parë dhe ka vendosur ta shqyrtojë atë brenda kufijve të shqyrtimit të çështjes në apel, në bazë të nenit 465 të Kodit të Procedurës Civile (KPC), në përputhje me funksionin e saj si gjykatë fakti dhe ligji dhe, në përfundim, ka lënë në fuqi vendimin e gjykatës së shkallës së parë, pasi e ka gjetur atë të bazuar. Kundër atij vendimi ka paraqitur rekurs shoqëria “Alb-Italia”.

6. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë me vendimin nr. 00-2023-1328 (173), datë 4.4.2024, ka vendosur prishjen e vendimit nr. 113, datë 22.1.2016, të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Apelit të Juridiksionit të Përgjithshëm, me tjetër trup gjykues. Kolegji Civil ka arsyetuar se fakti i padijenisë së palës rekursuese ishte tashmë i provuar me vendim të formës së prerë (vendimi nr. 116/2014, që ka lënë në fuqi vendimin nr. 382/2010) dhe se gjykata e apelit mjaftonte thjesht ta konstatonte këtë fakt pa e vënë në diskutim atë, përndryshe cenohet parimi i gjësë së gjykuar. Për këtë arsye, sipas atij kolegji, gjykata e apelit duhet të vendoste prishjen e vendimit të gjykatës së shkallës së parë dhe dërgimin e çështjes për rigjykim po aty, me qëllim riparimin e shkeljeve procedurale, pa i hyrë analizës së shkaqeve të themelit të çështjes, sikundër dhe ka vepruar. Në përfundim, Kolegji Civil ka sqaruar se vetë Gjykata e Lartë nuk e ka mundësinë

e dërgimit të çështjes për rigjykim drejtpërdrejt në gjykatën e shkallës së parë, pasi këtë të drejtë e ka vetëm për vendimet jopërfundimtare, ndaj i ka lënë detyrë gjykatës së apelit ta bëjë këtë.

7. Më datën 18.11.2024, kërkesja, nëpërmjet shërbimit postar, i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) me ankim kushtetues individual, sipas objektit të tij. Më datë 19.5.2025, Mbledhja e Gjyqtarëve të Gjykatës ka vendosur pranimin e dorëheqjes së një gjyqtari nga gjykimi i çështjes. Kolegji i Gjykatës, më datë 14.1.2025 ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

8. **Kërkesja**, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se i është cenuar *e drejta e pronës private* përmes një *procesi jo të rregullt ligjor*, në drejtim të:

8.1 *Së drejtës së aksesit*, e cila përfshin edhe të drejtën për një zgjidhje gjyqësore të mosmarrëveshjes, pasi Gjykata e Lartë e ka diktuar vendimmarrjen e gjykatës së apelit, duke e bërë procesin e rigjyimit jo të plotë, por të cekët dhe formal. Në rastin konkret, shkaku i rivendosjes në afat të së drejtës së ankimit ka qenë pavlefshmëria e njoftimeve gjatë gjyimit në gjykatën e shkallës së parë. Referuar nenit 123 të KPC-së, pavlefshmëria e vendimeve të gjykatës që mund të shqyrtohen në gjykatën e apelit ose për të cilat mund të bëhet kërkesë në Gjykatën e Lartë, vlerësohet brenda kufijve dhe rregullave të caktuara për këto mjete kundërshtimi. Vendimi i Gjykatës së Lartë për prishjen e vendimit të gjykatës së apelit, e cila e kishte zgjidhur tashmë çështjen në themel, në raport me rregullin procedural të përdorur nga ajo, përbën një formalizëm të tepruar.

8.2 *Së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e pavarur, e paanshme dhe e caktuar me ligj*, për shkak se Gjykata e Lartë, në tejkalim të kompetencave të saj dhe në kundërshtim me parashikimet e nenit 123 të KPC-së, ka urdhëruar gjykatën e apelit që ta dërgojë çështjen për shqyrtim në gjykatën e shkallës së parë. Kthimi i çështjes në gjykatën e shkallës së parë është i panevojshëm, duke pasur parasysh se, gjykata e apelit, që ka kompetencë të shqyrtojë si çështjet e faktit, ashtu edhe çështjet e ligjit ka mundësinë që i jep neni 123 i KPC-së për të konvertuar shkaku në pavlefshmërisë (pavlefshmëria e njoftimeve) në mjetin e ankimit; gjatë shqyrtimit të ankimit të rivendosur në afat ka përmbushur standardet e gjyimit të drejtë, pasi i ka shqyrtuar të gjitha pretendimet e palëve dhe ka marrë një vendim të arsyetuar, të bazuar në prova, duke adresuar të gjitha aspektet e themelit të çështjes. Për pasojë, çështja është rikthyer në mënyrë të panevojshme në fazat fillestare të procesit, duke krijuar një rreth procedural të panevojshëm, në cenim edhe të parimit të sigurisë juridike. Mënyra e disponimit të Gjykatës së Lartë nuk i ka lënë mënyrë tjetër gjykimi gjykatës së apelit, veçse të prishë vendimin e gjykatës së shkallës së parë, duke e bërë të pakuptimtë rigjykimin e çështjes. Rrjedhimisht, ajo gjykatë nuk ka më autonomi në rigjykim, duke e bërë vendimmarrjen e saj formale, të paragjykuar dhe të diktuar nga Gjykata e Lartë.

8.3 *Së drejtës së mbrojtjes*, pasi vendimi i gjykatës së apelit në rigjykim është i paragjykuar, joefektiv dhe tërësisht formal, pasi ajo gjykatë është e detyruar të vendosë në një mënyrë të caktuar, pavarësisht parashtrimeve të palëve në procesin gjyqësor.

8.4 *Standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor*, pasi Gjykata e Lartë ka arsyetuar se jurisprudenca kushtetuese e kufizon gjënë e gjykuar me thelbin e mosmarrëveshjes dhe nuk e shtrinë atë edhe në vendime procedurale, që nuk adresojnë thelbin e mosmarrëveshjes, siç është vendimi i Gjykatës së Lartë që lë në fuqi vendimin e gjykatës së apelit për rivendosjen në afat. Vendimi i Gjykatës së Lartë nuk adreson në mënyrë të mjaftueshme dhe bindëse sesi çështjet procedurale të pavlefshmërisë së njoftimeve ndikojnë në thelbin e mosmarrëveshjes, e cila tashmë është trajtuar dhe zgjidhur nga gjykata e apelit, si dhe nuk shpjegon se përse nuk është konsideruar shqyrtimi dhe zgjidhja e çështjes nga gjykata e apelit si e mjaftueshme për të garantuar të drejtën për një proces të drejtë dhe efektiv. Rikthimi i çështjes për rigjykim në gjykatën e shkallës së parë nuk adreson asnjë të drejtë të mohuar, por vetëm krijon zvarritje të pajustifikuara të procesit.

8.5 Së drejtës për gjykim brenda një afati të arsyeshëm të lidhur me të drejtën për një mjet juridik efektiv dhe parimin e ekonomisë gjyqësore, pasi rikthimi i çështjes në fazën fillestare përbën një hap procedural të panevojshëm. Zgjatja e procesit përtej 21 vjetëve dhe perspektiva e shtyrjeve të mëtejshme, është në kundërshtim me garancitë e ofruara nga Kushtetuta dhe KEDNJ-ja, të cilat kërkojnë që konfliktet të zgjidhen në mënyrë të shpejtë dhe efektive, duke shmangur rikthimin e panevojshëm të çështjeve.

9. **Subjekti i interesuar, shoqëria “Alb-Italia”**, ka prapësuar si vijon:

9.1 Kërkuesja nuk legjitimohet, pasi nuk plotësohet kriteri i *shterimit të mjeteve juridike efektive*, për sa kohë që vendimi objekt ankimi nuk është as përfundimtar, as i formës së prerë, sepse e dërgon çështjen për rigjykim në gjykatën e apelit.

9.2 Pretendimi për cenimin e së drejtës së aksesit në gjykatë është i pabazuar pasi paradoksalisht kërkuesja e ka lidhur këtë pretendim me cenimin e mbrojtjes efektive, ndërkohë që shoqërisë “Alb-Italia” i është cenuar kjo e drejtë, duke u gjykuar në mungesë në gjykatën e shkallës së parë.

9.3 Pretendimi për cenimin e së drejtës për t’u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj është i pabazuar, pasi Gjykata e Lartë ka ushtruar funksionin e saj si gjykatë ligji dhe mbështetur në përcaktimet e shkronjës “c” të nenit 485 të KPC-së ka udhëzuar, nëpërmjet konkluzioneve të saj, për mënyrën sesi duhet të ndreqen në rigjykim të metat e konstatuara në gjykimin e çështjes.

9.4 I pabazuar është edhe pretendimi për cenimin e *standardit të arsytimit të vendimit*, pasi Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë e ka dërguar çështjen për rigjykim në gjykatën e apelit me qëllim për të korrigjuar cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit të konstatuar me vendim të formës së prerë. Shoqëria “Alb-Italia” nuk ka qenë në dijeni të zhvillimit të procesit gjyqësor në gjykatën e shkallës së parë dhe gjykata e apelit nuk mund ta vinte në diskutim një fakt të tillë.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkueses

10. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “F” dhe 134, pikat 1, shkronja “I”, dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë edhe kriteret kumulative të nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuar në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

11. Në rastin në shqyrtim, Gjykata çmon se kërkuesja legjitimohet *ratione personae*, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “F” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, pasi është palë në procesin gjyqësor ndaj të cilit ka ngritur pretendime në këtë Gjykatë dhe ka interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar.

12. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, Gjykata ka pohuar se në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “F”, të Kushtetutës, mbrojtja kushtetuese ka një funksion *subsidiar*, që do të thotë se ajo mund të kërkohe vetëm për një vendim përfundimtar, të çfarëdolloj forme që përmbyll procesin gjyqësor, pasi individ i ka shteruar mjetet dhe rrugët e tjera ligjore. Cenimi i të drejtave themelore, përfshirë atë për një proces të rregullt ligjor, mund të pretendohet në këtë Gjykatë vetëm pasi të shterohen të gjitha mundësitë e ofruara nga sistemi i apelimeve (*shih vendimet nr. 24, datë 27.4.2023; nr. 19, datë 7.7.2022; nr. 14, datë 11.3.2021 të Gjykatës Kushtetuese*). Megjithatë, Gjykata në jurisprudencën e saj ka pohuar se në rastin e vendimeve që kanë kthyer çështjen për rishqyrtim në një gjykatë më të ulët, përjashtimisht nga rregulli i parashikuar në nenin 131, pika 1, shkronja “F”, të Kushtetutës, kontrollit kushtetues mund t’i nënshtrohen edhe vendime të tjera me natyrë jopërfundimtare që jepen gjatë një procesi gjyqësor, për shkak të pasojave të drejtpërdrejta në të drejtën kushtetuese të individit dhe pamundësisë së riparimit të shkeljes së pretenduar gjatë

procesit të themelit, pra në procesin gjyqësor që është duke u zhvilluar në juridiksionin e zakonshëm (*shih vendimin nr. 59, datë 14.11.2023 të Gjykatës Kushtetuese*).

13. Gjykata vëren se në rastin në shqyrtim objekt i ankimit kushtetues individual është vendimi i Gjykatës së Lartë që ka kthyer çështjen për rigjykim në gjykatën e apelit, duke përcaktuar edhe detyrimin për këtë të fundit që ta kthejë çështjen për rigjykim në gjykatën e shkallës së parë, prandaj, në këndvështrim të jurisprudencës së mësipërme, Gjykata do të analizojë nëse në këtë rast përmbushen standardet/kriteret e lartpërmendura. Gjykata vëren, së pari, se e drejta kushtetuese e pretenduar e cenuar është ajo e pronës private, në formën e detyrimit financiar që qëndron në bazë të procesit gjyqësor të themelit. Kërkuesja ka pretenduar se mënyra e disponimit të Gjykatës së Lartë cenon, ndër të tjera, të drejtën kushtetuese për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj për shkak të tejkalimit të kompetencave nga Gjykata e Lartë, e cila ndikon edhe në të drejtën e saj të pronës private. Në këtë kuptim, Gjykata do të verifikojë nëse vendimi i kundërshtuar ka sjellë pasoja në të drejtën kushtetuese të pronës private dhe nëse është e mundur që ato të riparohen gjatë procesit të themelit në rigjykimin e çështjes.

14. Gjykata në jurisprudencën e saj ka theksuar se ajo ndalet në aspekte të veçanta të së drejtës për proces të rregullt ligjor, për sa kohë ato mund të ndikojnë drejtpërdrejt në të drejtën substanciale në vetvete (*shih vendimet nr. 86, datë 30.12.2024; nr. 81, datë 21.11.2024; nr. 29, datë 16.4.2024 të Gjykatës Kushtetuese*). Edhe në rastin në shqyrtim, Gjykata vëren se pretendimi i kërkueses ka të bëjë me aspektin procedural të së drejtës substanciale të pronës private, dhe se gjykata e apelit gjatë rigjyimit është e detyruar të zbatojë detyrat e lëna nga Gjykata e Lartë, pra të kthejë çështjen në gjykatën e shkallës së parë. Kjo do të thotë se e drejta për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj nuk mund të riparohet gjatë rigjyimit të çështjes dhe, në këtë mënyrë, së bashku me kohëzgjatjen e procesit, ndikojnë në të drejtën substanciale të pronës.

15. Për rrjedhojë, Gjykata çmon se në rastin konkret plotësohen të dyja kriteret e përcaktuara nga jurisprudenca kushtetuese si lidhur me pasojat e drejtpërdrejta në të drejtat kushtetuese, ashtu edhe me pamundësinë e riparimit të shkeljeve të pretenduara gjatë procesit të themelit. Për këtë arsye, Gjykata vlerëson se vendimi i kundërshtuar, përjashtimisht, ka natyrë përfundimtare për qëllime të gjyimit kushtetues, ndaj përfshihet në juridiksionin e Gjykatës.

16. Kërkuesja legjitimohet *ratione temporis*, në kuptim të përmbajtjes së nenit 71/a, pika 1, shkronja "b", të ligjit nr. 8577/2000, pasi vendimi objekt kërkesë, ai i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, mban datën 4.4.2024, i cili, sipas informacionit të asaj gjykate, është publikuar në faqen e saj zyrtare më 19.7.2024, ndërsa kërkesa është paraqitur në Gjykatë më datë 18.11.2024, pra brenda afatit ligjor 4-mujor.

17. Në drejtim të legjitimit *ratione materiae*, Gjykata vëren se kërkuesja ka pretenduar cenimin e së drejtës së pronës private, së drejtës së aksesit, asaj për t'u gjykuar nga një gjykatë e pavarur, e paanshme dhe e caktuar me ligj, së drejtës së mbrojtjes, standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor dhe së drejtës për gjykim brenda një afati të arsyeshëm të lidhur me të drejtën për një mjet juridik efektiv. Për sa i përket pretendimit për cenimin e së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e pavarur, e paanshme dhe e caktuar me ligj, Gjykata vëren se kërkuesja e ka lidhur me mënyrën e disponimit të Gjykatës së Lartë, e cila, sipas kërkueses, në tejkalim të kompetencave të saj, e ka urdhëruar gjykatën e apelit që ta dërgojë çështjen për shqyrtim në gjykatën e shkallës së parë. Për rrjedhojë, pavarësisht mënyrës sesi kërkuesja e ka ngritur këtë pretendim, në thelb, ka të bëjë vetëm me të drejtën për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj, ndaj Gjykata do ta shqyrtojë në drejtim të këtij standardi. Ndërsa pretendimet e tjera të kërkueses janë më natyrë kushtetuese dhe, si të tilla, hyjnë në juridiksionin e Gjykatës, prandaj do të shqyrtohen në vijim për bazueshmërinë e tyre në themel. Në këtë pikë, Gjykata, siç ka theksuar edhe në paragrafin 14 të këtij vendimi, vlerëson që t'i analizojë pretendimet e kërkueses të lidhura me procesin e rregullt ligjor, si aspekte procedurale të së drejtës substanciale të pronës private.¹

¹ Gjyqtarja Marjana Semini votoi për shqyrtimin në themel edhe të pretendimit për cenimin e parimit të sigurisë juridike. Sipas saj, qasja e Gjykatës së Lartë në vendimin objekt të ankimi kushtetues individual, vë në dyshim garantimin e parimit të sigurisë juridike dhe të së drejtës së pronës të kërkueses, të njohur me vendim të formës së prerë dhe të

B. Për themelin e pretendimeve

B.1 Për cenimin e së drejtës së pronës private në aspektin procedural

B.1.1 Për cenimin e së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj

18. Kërkuesja ka pretenduar se mënyra e disponimit të Gjykatës së Lartë shkon përtej kompetencave që ka parashikuar ligji, duke diktuar vendimmarrjen e gjykatës së apelit, së cilës ajo nuk i ka lënë mënyrë tjetër vendimmarrjeje përveç kthimit të çështjes për rigjykim në gjykatën e shkallës së parë. Sipas saj, rigjykimi në gjykatën e apelit për këtë shkak do të jetë i pakuptimtë dhe vendimmarrja e asaj gjykate do të jetë formale, e paracaktuar dhe e paragjykuar.

19. Subjekti i interesuar, shoqëria “Alb-Italia”, ka prapësuar se pretendimet e kërkueses janë të pabazuara, pasi Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë e ka dërguar çështjen për rigjykim në gjykatën e apelit me qëllim për të korrigjuar cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit të konstatuar me vendim të formës së prerë. Për sa kohë që ajo nuk ka qenë në dijeni të zhvillimit të procesit gjyqësor në gjykatën e shkallës së parë, gjykata e apelit nuk mund ta vinte në diskutim një fakt të tillë.

20. Neni 42 i Kushtetutës parashikon se e drejta e pronës private nuk mund të cenohet pa një proces të rregullt ligjor dhe se kushdo, për mbrojtjen e tyre, ka të drejtën e një gjykimi nga një gjykatë e caktuar me ligj. Në kuptim të këtij standardi, Gjykata është shprehur se përcaktimi i saktë i kompetencës është detyrim që rrjedh nga parimi i shtetit të së drejtës, i sanksionuar në nenin 4 të Kushtetutës, sipas të cilit, e drejta përbën bazën dhe kufijtë e veprimtarisë së shtetit. Fjala “ligj”, sipas nenit 42 të Kushtetutës, përfshin edhe legjislacionin për krijimin dhe kompetencën e gjykatave (*shih vendimet nr. 14, datë 25.3.2025; nr. 16, datë 27.6.2022; nr. 62, datë 4.11.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

21. Shqyrtimi i çështjes nga një “gjykatë e caktuar me ligj” është një nga elementet e procesit të rregullt, sipas nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së. Ky element, në sensin material, karakterizohet nga funksioni i saj gjyqësor, që ka të bëjë me zgjidhjen e çështjeve nga organe të ngarkuara me ligj për të dhënë drejtësi. Përveç këtij kushti, këto organe duhet të shqyrtojnë dhe të vendosin për çështje që janë në kompetencë të tyre gjatë një procesi të zhvilluar për një procedurë ligjërish të përcaktuar dhe në pajtim me rendin juridik. E drejta e çdo pale për t'u dëgjuar në seancë përpara një gjykate kompetente dhe të caktuar me ligj nënkupton që gjykata të ketë juridiksion për të gjykuar çështjen dhe që kompetenca për të vendosur për të t'i jetë njohur nëpërmjet ligjit (*shih vendimet nr. 7, datë 20.2.2024; nr. 3, datë 7.2.2023; nr. 7, datë 23.2.2021 të Gjykatës Kushtetuese*).

22. Gjykata ka vërejtur se bazuar në nenin 141 të Kushtetutës dhe interpretimi i dispozitave që lidhen me procedurën e shqyrtimit të rekurseve është detyrë funksionale e Gjykatës së Lartë, megjithatë ajo ka pohuar se ky interpretim i nënshtrohet kontrollit kushtetues kur vihet në diskutim parimi i gjykatës së caktuar me ligj, në kuptimin që Gjykata analizon nëse Gjykata e Lartë u është përmbajtur kompetencave të saj të dhëna nga ligji (*shih vendimin nr. 14, datë 25.3.2025, të Gjykatës Kushtetuese*).

23. Lidhur me kompetencën e Gjykatës së Lartë, Gjykata vëren se neni 485 i KPC-së ka përcaktuar mënyrat e disponimit të asaj gjykate, ku për rastet që vlerësohet se rekursi është bërë për shkaqe të parashikuara nga neni 472 i KPC-së, ka të drejtë të prishë vendimin e gjykatës së apelit dhe lënien në fuqi vendimin e gjykatës së shkallës së parë (*shkronja “b”*); të prishë vendimin e gjykatës së apelit dhe të dërgojë çështjen për rishqyrtim në atë gjykatë, me tjetër trup gjykues (*shkronja “c”*); të prishë vendimet e gjykatës së shkallës së parë dhe të gjykatës së apelit dhe të dërgojë çështjen për rigjykim në shkallë të parë kur vendimi jopërfundimtar i gjykatës së shkallës së parë është marrë në kundërshtim me ligjin dhe kjo shkelje nuk është konstatuar nga gjykata e apelit (*shkronja “ç”*); të prishë vendimet e gjykatës së shkallës së parë dhe të gjykatës së apelit dhe të pushojë çështjen (*shkronja “d”*); të ndryshojë vendimet e gjykatës së shkallës së parë dhe të gjykatës së apelit dhe të zgjidhë përfundimisht çështjen kur zbatimi i ligjit procedural ose material nuk diktohet nga nevoja për rishqyrtimin dhe rivlerësimin e fakteve ose të provave të çështjes (*shkronja “dh”*), si dhe të lërë në fuqi të vendimin e gjykatës së apelit (*shkronja “e”*).

24. Nën dritën e garancive të parashikuara nga neni 42 i Kushtetutës, duke pasur parasysh standardet kushtetuese të mësipërme dhe në referim të përmbajtjes së pretendimeve të kërkuases, Gjykata, në vijim, vlerëson që të analizojë vendimmarrjen e Gjykatës së Lartë në raport me dispozitat e KPC-së, të cilat përcaktojnë kompetencat e asaj gjykate, me qëllimin për të përcaktuar nëse ajo ka vepruar ose jo brenda këtyre kompetencave dhe, nëse kjo mënyrë e të vepruarit i ka sjellë pasoja edhe në drejtim të cenimit të të drejtave kushtetuese të kërkuases.

25. Gjykata konstaton fillimisht se Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë e ka vendosur dërgimin e çështjes për rigjykim, duke e justifikuar me nevojën e riparimit të një shkeljeje procedurale të gjykatës së shkallës së parë, duke referuar në nenin 467 të KPC-së, sipas të cilit gjykata e apelit prish vendimin e gjykatës së shkallës së parë dhe e dërgon çështjen për rigjykim kur çështja është gjykuar në mungesë të pjesëmarrësve në proces, pa pasur dijeni për gjykimin (shkronja “ç”). Pavarësisht se në aspektin formal Kolegji Civil e ka mbështetur vendimmarrjen në parashikimin e kësaj dispozite procedurale, ai nuk ka arsyetuar se përse riparimi i shkeljeve procedurale nga ana e gjykatës së apelit gjatë shqyrtimit të çështjes së themelit pas rivendosjes në afat të subjektit të interesuar nuk ishte e mjaftueshme, në kushtet kur ajo gjykatë nuk rezultoi të ketë vënë në diskutim padijeninë e shoqërisë “Alb-Italia” për zhvillimin e gjykimin në gjykatën e shkallës së parë dhe pavlefshmërinë e njoftimeve, të ketë konstatuar me vendimin e rivendosjes në afat të gjykatës së apelit, duke i garantuar asaj pale të gjitha të drejtat procedurale që garanton procesi i drejtë, ku përfshihen parimi i barazisë së armëve dhe i kontradiktoritetit dhe e drejta e mbrojtjes. Thënë kjo, Kolegji Civil, pa dhënë ndonjë arsyetim, nuk ka konsideruar përfundimet e gjykatës së apelit dhe arsyetimin e saj se kthimi i çështjes në gjykatën e shkallës së parë do të zvarriste procesin tej afateve të arsyeshme për shkak se nga fillimi i atij gjykimi kishte kaluar një kohë shumë e gjatë, për më tepër që shoqëria është rivendosur në afat pas 6 vjetësh. Po kështu, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, në pamundësi për ta dërguar vetë çështjen për rigjykim në shkallën e parë pasi ligji nuk e parashikon një kompetencë të tillë, ia ka lënë këtë detyrë gjykatës së apelit të rigjyimit.

26. Referuar kuadrit ligjor që përcakton kompetencat e Gjykatës së Lartë dhe në analizë të vendimit të Kolegjit Civil të asaj gjykate, në rastin konkret, Gjykata vlerëson se Kolegji Civil, duke vendosur kthimin e çështjes për rigjykim në gjykatën e apelit, por, në thelb, duke e detyruar atë gjykatë që ajo ta dërgojë çështjen për rigjykim në gjykatën e shkallës së parë, ka kapërcyer kompetencat e parashikuara nga neni 485 i KPC-së, sipas të cilit Gjykata e Lartë ose vendos mospranimin e rekursit kur ai është bërë për shkaqe të ndryshme nga ato që parashikohen në nenin 472 të KPC-së, ose, në të kundërt, vendos në një nga mënyrat e përcaktuara në shkronjat “b”, “c”, “d”, “dh” ose “e” të nenit 485 të KPC-së për vendimet përfundimtare. Gjithashtu, me vendimmarrjen e tij, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, duke arritur në përfundimin se duhet prishur një vendim gjyqësor, i cili e ka zgjidhur çështjen në themel, pasi ka zhvilluar një proces gjyqësor në respektim të parimit të kontradiktoritetit, me praninë e palëve, të cilat kanë pasur mundësinë të paraqesin prova, të ngrenë pretendime dhe prapësime, të kundërshtojnë provat dhe pretendimet e palës tjetër, e ka kthyer rregullin garantues procedural në një mjet pengues për kërkuesen, si pala paditëse në atë gjykim, për të pasur një përgjigje përfundimtare me vendim të formës së prerë për themelin e çështjes së saj që, jo vetëm ka të bëjë me të drejtën e pronës, por, e ka zgjatur edhe tej çdo afati të arsyeshëm. Rrjedhimisht, Gjykata vlerëson se nëpërmjet kësaj vendimmarrjeje Kolegji Civil ka disponuar përtej asaj që parashikon neni 485 i KPC-së, që përcakton mënyrat e disponimit të Gjykatës së Lartë, duke e bërë vendimin objekt ankimi të pambështetur në kompetencat e përcaktuara në ligj.

27. Bazuar në këto konsiderata, Gjykata ka arritur në konkluzionin se Gjykata e Lartë, duke paracaktuar vendimmarrjen e gjykatës së apelit, e cila qartazi ka vetëm mundësinë e kthimit të çështjes për shqyrtim në gjykatën e shkallës së parë, ka tejkaluar kompetencat e saj të përcaktuara në ligj. Në situatën që vendimi i Gjykatës së Lartë është produkt i një procesi jo të rregullt ligjor, për shkak të gjykimin të çështjes nga ajo gjykatë në kundërshtim me parimin e gjykatës së caktuar me ligj, kërkuases i cenohet edhe e drejta e pronës private, për rrjedhojë, pretendimi i saj për cenimin e *drejtës së pronës private* për shkak të cenimit të procesit të rregullt ligjor, në drejtim të *së drejtës*

për tu gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj, është i bazuar.

28. Për sa më sipër, sipas Gjykatës, kjo mënyrë e të vepruarit të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë në rastin konkret, duke paracaktuar vendimmarrjen e gjykatës së apelit, duket se praktikisht asgjëson një shkallë gjykimi, duke e bërë ankimin në gjykatën e apelit një mjet joefektiv, në cenim edhe të së drejtës së aksesit në gjykatë. Po kështu, kjo mënyrë disponimi duket se e ka bërë edhe të drejtën e mbrojtjes së kërkuarës joreale, por iluzive pasi, pavarësisht pretendimeve dhe prapësimeve të palëve gjatë rigjyimit në apel, gjykata e apelit është e detyruar të vendosë në një mënyrë të caktuar. Po kështu, duke mos e arsyetuar mjaftueshëm disponimin e saj, duket se vendimi i Gjykatës së Lartë është edhe në cenim të standardeve kushtetuese për arsyetimin e vendimit gjyqësor.

29. Gjykata, duke mbajtur në konsideratë se në zbatim të parimit të *subsidiaritetit* kontrolli i respektimit të standardeve kushtetuese është funksion edhe i Gjykatës së Lartë, çmon të mos ndalet në analizimin e pretendimeve të tjera të kërkuarës që kanë të bëjnë me të drejtën e aksesit në gjykatë, të drejtën e mbrojtjes, standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor dhe të drejtën për gjykim brenda një afati të arsyeshëm, për sa kohë që çështja do të merret sërish në shqyrtim nga Gjykata e Lartë dhe kjo e fundit duhet t'u japë përgjigje të arsyetuar këtyre pretendimeve.

30. Në përfundim, Gjykata vlerëson se pretendimet e kërkuarës për cenimin e së drejtës së pronës private në aspektin procedural janë të bazuara, sipas arsyetimit të mësipërm të këtij vendimi, ndaj kërkesa pranohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, si dhe neneve 72 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, me shumicë votash,

VENDOSI:

1. Pranimin e kërkesës.
 2. Shfuqizimin e vendimit nr. 00-2023-1328 (173), datë 4.4.2024, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.
 3. Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Lartë.
- Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë, më 10.6.2025.

Shpallur, më 14.7.2025.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Fiona Papajorgji, Genti Ibrahim, Sandër Beci, Sonila Bejtja, Marjana Semini

Anëtarë kundër: Marsida Xhaferllari

MENDIM PAKICE

1. Në gjykimin kushtetues të çështjes që i përket kërkuarës shoqëria “ERDA” sh.p.k., me objekt: *“Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2023-1328 (173), datë 4.4.2024, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë dhe dërgimi i çështjes për rigjykim në të njëjtën gjykatë me tjetër trup gjyqësor”,* jam kundër qëndrimit të shumicës për pranimin e kërkesës, pasi vlerësoj se kërkuarja nuk ka shteruar mjetet juridike në dispozicion. Në mbështetje të nenit 132, pika 3, të Kushtetutës dhe nenit 72, pika 8, të ligjit nr. 8577/2000, që parashikojnë publikimin e mendimit të pakicës së bashku me vendimin përfundimtar të Gjykatës, parashtroj në vijim argumentet që mbështesin qëndrimin kundër.

2. Çështja konkrete ka të bëjë me një mosmarrëveshje gjyqësore civile, me objekt mospërmblidhjen e detyrimeve kontraktore midis dy shoqërive tregtare. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë në vitin 2003 ka vendosur pranimin e padisë së kërkuës, duke detyruar shoqërinë “Alb-Italia” t’i paguajë kërkuës shumën 24.814.800 lekë, nga të cilat 2.160.000 lekë detyrim kontraktor i pashlyer dhe 22.654.800 lekë kamatëvonesa. Gjykimi është zhvilluar në mungesë të shoqërisë “Alb-Italia” dhe vendimi ka marrë formë të prerë pa u ankimuar. Në vitin 2010, gjykata e apelit ka vendosur rivendosjen në afat të apelit të shoqërisë “Alb-Italia”, me arsyetimin se njoftimet e realizuara nga gjykata e shkallës së parë ishin të pavlefshme. Në vijim, gjykata e apelit ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të themelit të gjykatës së shkallës së parë. Mbi bazën e rekursit të shoqërisë “Alb-Italia”, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë ka vendosur prishjen e vendimit të gjykatës së apelit dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim në shkallë të dytë, me arsyetimin se duheshin riparuar shkeljet procedurale të njoftimit të lejuara nga gjykata e shkallës së parë.

3. Në këto rrethana, kërkuësja ka paraqitur ankim kushtetues individual, me pretendimin se kthimi i çështjes për rigjykim i ka cenuar të drejtat e pronës dhe të procesit të rregullt ligjor (në aspektet e së drejtës së aksesit në gjykatë, asaj për t’u gjykuar nga një gjykatë e pavarur, e paanshme dhe e caktuar me ligj, asaj për t’u mbrojtur, standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor dhe së drejtës për gjykim brenda një afati të arsyeshëm të lidhur me të drejtën për një mjet juridik efektiv dhe parimin e ekonomisë gjyqësore), të garantuara nga nenet 41 dhe 42 të Kushtetutës.

4. Në analizë të kriterëve të legjitimitetit, shumica ka arritur në përfundimin se kërkuësja ka shteruar mjetet juridike në dispozicion, duke evidentuar se vendimi i Gjykatës së Lartë, që ka kthyer çështjen për rigjykim, konsiderohet përfundimtar për qëllime të kontrollit kushtetues, pasi pretendimet e kërkuës kanë natyrë kushtetuese dhe se e drejta për t’u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj, që pretendohet se është shkelur nga Gjykata e Lartë, nuk mund të riparohet në rigjykimin e çështjes nga gjykatat e faktit (*shih paragrafët 12 dhe 13 të vendimit*).

5. Nuk pajtohem me këtë vlerësim të shumicës, pasi çmoj se vendimi objekt kundërshtimi nuk është vendim përfundimtar sipas nenit 131, pika 1, shkronja “F”, të Kushtetutës, as nga pikëpamja formale, as nga ajo substanciale. Kështu, në referim të kësaj dispozite kushtetuese, Gjykata vendos për gjykimin përfundimtar të ankesave të individëve kundër çdo vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë, pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për mbrojtjen e këtyre të drejtave, përveçse kur parashikohet ndryshe në Kushtetutë.

6. Gjykata në jurisprudencën e saj ka theksuar se mbrojtja kushtetuese ka një funksion *subsidiar*, që do të thotë se ajo mund të kërkohej vetëm për një vendim përfundimtar, të çfarëdolloj forme që përmbyll procesin gjyqësor, pasi individ i ka shteruar mjetet dhe rrugët e tjera ligjore. Cenimi i të drejtave themelore, përfshirë atë për proces të rregullt ligjor, mund të pretendohet në këtë Gjykatë vetëm pasi të shterohen të gjitha mundësitë e ofruara nga sistemi i apeliemeve dhe kjo vlen edhe në rastet kur procedurat gjyqësore paraprake çojnë në një rëndim të mëtejshëm ose në tejzgjatjen e cenimit të kësaj të drejte (*shih vendimet nr. 29, datë 16.4.2024; nr. 25, datë 13.10.2022; nr. 14, datë 11.3.2021 të Gjykatës Kushtetuese*).

7. Mbi bazën e këtij standardi, kolegjet e Gjykatës dhe Mbledhja e Gjyqtarëve kanë një praktikë konstante të zhvilluar ndër vite, sipas së cilës kërkesa të tilla nuk janë kaluar për shqyrtim në seancë plenare, me arsyetimin uniform se vendimi gjyqësor, me të cilin është vendosur kthimi i çështjes për rigjykim, nuk është përfundimtar për qëllime të kontrollit kushtetues. Sikurse shumica ka referuar në vendim, Gjykata në jurisprudencën e saj e ka kontrolluar vetëm një herë një vendim të tillë, pa përfunduar gjykimi i themelit të çështjes, përjashtim i cili lidhej me parimin e sigurisë juridike, në kushtet kur gjykatat e zakonshme kishin marrë në shqyrtim një ankim të paraqitur dukshëm jashtë afatit ligjor (*shih vendimin nr. 59, datë 14.11.2023 të Gjykatës Kushtetuese*).

8. Në këtë situatë, vlerësoj, *së pari*, se nga pikëpamja formale në rastin konkret vendimi i Gjykatës së Lartë që ka kthyer çështjen për rigjykim nuk është përfundimtar për qëllime të kontrollit kushtetues dhe nuk përbën as rast përjashtimor, sipas kuptimit që i ka dhënë Gjykata në jurisprudencën e saj. Duke vepruar në këtë mënyrë, shumica nuk i është përmbajtur kufirit që duhet të ekzistojë midis juridiksionit kushtetues dhe atij gjyqësor të zakonshëm dhe as parimit të

subsidiaritetit që përshkon raportin midis gjykatave të zakonshme dhe vetë Gjykatës, duke e kthyer këtë të fundit në zgjatim të sistemit gjyqësor ose thënë ndryshe në gjykatë të shkallës së katërt që dikton ecurinë ligjore të procesit gjyqësor të zakonshëm.

9. *Së dyti*, vlerësoj se edhe nga pikëpamja substanciale nuk qëndrojnë argumentet e paraqitura nga shumica për kontrollin kushtetues të vendimit të Gjykatës së Lartë që ka kthyer çështjen për rigjykim. Në këtë drejtim, shumica, në mënyrë të përmbledhur, ka evidentuar dy argumente, që përlligjin kontrollin kushtetues, ndonëse çështja gjyqësore nuk kishte përfunduar në gjykatat e zakonshme: (i) Gjykata e Lartë nuk ka respektuar parimin e gjykatës së caktuar me ligj; (ii) vendimi i Gjykatës së Lartë për kthimin e çështjes për rigjykim sjell pasoja në të drejtën e pronës së kërkuësës, pasi ajo duhet të kthejë shumën e parave nga ekzekutimi i vendimit.

10. Lidhur me parimin e gjykatës së caktuar me ligj, Gjykata e Lartë në vendimin e saj ka analizuar rrethanat faktike të përcaktuara nga gjykatat e faktit, duke vënë në dukje se me vendimin gjyqësor të rivendosjes në afat, i cili nuk është ankimuar nga asnjë prej palëve, është vërtetuar pavlefshmëria e njoftimeve në gjykimin në shkallë të parë. Në këtë kontekst faktik, Gjykata e Lartë ka referuar në vendimin e saj nenin 467 të KPC-së, sipas të cilit gjykata e apelit prish vendimin e gjykatës së shkallës së parë dhe e dërgon çështjen për rigjykim kur çështja është gjykuar në mungesë të pjesëmarrësve në proces, pa pasur dijeni për gjykimin (shkronja “ç”). Me fjalë të tjera, Gjykata e Lartë ka evidentuar se në kushtet kur gjykimi në shkallë të parë ishte i pavlefshëm, nuk mund të zhvillohej gjykim themeli në shkallë të dytë, por duhej zhvilluar gjykimi nga e para. Në këtë mënyrë, në ndryshim nga shumica, vlerësoj se Gjykata e Lartë ka vepruar si gjykatë ligji dhe nuk ka tejkalluar kompetencat e saj ligjore, ndaj ky argument i shumicës nuk përlligj krijimin e një precedenti të ri për rastet përjashtimore të kontrollit kushtetues të vendimeve gjyqësore që kthejnë çështjen për rigjykim.

11. Lidhur me pasojën e pretenduar nga kërkuësja për të drejtën e pronës, e cila, sipas shumicës, justifikon shqyrtimin e çështjes në nivel kushtetues, jam e mendimit se nuk përbën argument të përshtatshëm kushtetues në rastin konkret. E drejta e pronës është pikërisht objekti i mosmarrëveshjes gjyqësore midis dy shoqërive tregtare që po gjykohet nga gjykatat e zakonshme, ndaj se kujt i përket kjo e drejtë midis dy personave juridikë privatë mbetet për t’u përcaktuar gjyqësisht nga gjykatat e zakonshme. Pikërisht për këtë arsye, Gjykata në jurisprudencën e saj ka pohuar se cenimi i të drejtave themelore mund të pretendohet në këtë Gjykatë vetëm pasi të shterohen të gjitha mundësitë e ofruara nga sistemi i apeliteve dhe kjo vlen edhe në rastet kur procedurat gjyqësore paraprake çojnë në një rëndim të mëtejshëm ose në tejzgjatjen e cenimit të kësaj të drejte (*shih vendimet nr. 29, datë 16.4.2024; nr. 25, datë 13.10.2022; nr. 14, datë 11.3.2021 të Gjykatës Kushtetuese*).

12. Në konkluzion, vlerësoj se vendimi gjyqësor objekt ankimi kushtetues nuk është përfundimtar dhe as rast përjashtimor sipas jurisprudencës së Gjykatës që të mund të justifikojë shqyrtimin e tij në nivel kushtetues. Për më tepër, ai nuk duket se ndikon në mënyrë të drejtpërdrejtë në të drejtën substanciale të pronës, të pretenduar nga shumica se justifikon shqyrtimin kushtetues të atij vendimi. Për rrjedhojë, shqyrtimi i ankimit kushtetues individual nuk duhet të tejkallonte kriteret paraprake për shqyrtimin e çështjes në seancë plenare, në drejtim të kriterit të shterimit të mjeteve juridike efektive, prandaj kërkesa duhet të rrëzohej.

Anëtare: Marsida Xhaferllari